

Så verkställs Norrbottens folkhälsostراتيجية

-så förbättras hälsan 2018-2022

Norrbottnens folkhälsostrategi 2018-2026
antogs i december 2017

Norrbottnens regionala handlingsplan
antogs i december 2018

Regional handlingsplan

Syfte

Att ta fram ett samordnat och systematiskt regionalt stöd för lokal och regional nivå för att bidra till en förbättrad och mer jämlik hälsa inom de områden med särskild betydelse för befolkningens hälsa.

Mål

Att bidra till att nå målet om en förbättrad och mer jämlik och jämställd hälsa till 2026.

Handlingsplanen

- beskriver de insatser som de tre regionala aktörerna, kommer bidra med för att främja hälsa på lokal och regional nivå.
- I linje med Agenda 2030 - Styr främst mot de globala målen som omfattar *Hälsa och välbefinnande (3)*, *God utbildning för alla (4)*, *Jämställdhet (5)*, *Hållbara städer och samhällen (11)*, *Minskad ojämlikhet (10)* och *Fredliga och inkluderande samhällen (16)*.
- beskriver vilka olika roller de tre aktörerna har i det regionala folkhälsoarbetet.

De regionala insatserna ska

- Verka för att nå en jämställd och jämlik hälsa
- Utformas på ett sådant sätt att det är upp till de självstyrande kommunerna att prioritera insatser/åtgärder/aktiviteter och grad av engagemang i folkhälsoarbetet
- Bidra till ett mer systematiskt folkhälsoarbete i kommunerna
- Vara uppföljningsbara både på tjänstemannanivå och på politisk nivå 2022 samt 2026.

Norrbottnens Kommuner;

Företräder och stödjer kommunerna i de regionala processerna exempelvis inom regional tillväxt, social hållbarhet, kompetensförsörjning, utbildning, hälsa samt digitalisering

Organiserar, stödjer, driver och utvecklar arenor och nätverk för erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling

Stödjer kommunerna med process- och analysstöd

Samordnar, stödjer och driver forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete i samverkan med kommunerna

Tillhandahåller en länsplattform för utbildningar i främjande och förebyggande metoder och förhållningssätt

Företräder folkhälsa i politiska forum

Region Norrbotten;

Har sakkunniga inom exempelvis hälso- och sjukvård, statistik/analys, IT/Medicinteknik, folkhälsovetenskap, HR, levnadsvanor och psykisk hälsa, regional tillväxt, kompetensförsörjning, kultur, samhällsplanering, förbättring och förnyelse

Driver en hållbar regional utveckling med ansvar för Regional utvecklingsstrategi.

Har ett kunskapscentrum, Folkhälsocentrum (FHC) med fokus på folkhälsa och folkhälsoarbete

Undersöker, analyserar och kommunicerar hälsoutvecklingen

Har kommunikationsplattformen för det gemensamma folkhälsoarbetet

Har strategiska samråd med tillgänglighetsråd, ungdomsråd, nationella minoriteterna och ursprungsbefolkning

Driver utv. mot en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård samt tandvård

Företräder folkhälsa i politiska forum

Länsstyrelsen;

Har sakkunniga inom social hållbarhet såsom jämställdhet, integration, våld i nära relation, prostitution och människohandel, alkohol, narkotika, dopning, tobak och spelmissbruk (ANDTS), brottsförebyggande och föräldraskapsstöd

Utför tillsyn av kommunernas verksamhet enligt tobakslagen, alkohollagen samt lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Stöttar och utbildar kommuner och erbjuder processtöd

Har statsbidrag för ex. integrationsarbete, arbetet med våld i nära, hedersrelaterat våld och förtryck

Regionalt ansvar för Agenda 2030

Har nätverk med statliga myndigheter

Sakkunskap inom miljöområde

Gemensamt för alla regionala aktörer:

Deltar i en verkställande arbetsgrupp för det regionala folkhälsoarbetet.

Arbetsgruppen ansvarar för att förslagen är förankrade i respektive organisation och bereder ärenden för beslut.

Målgruppen är länets cirka 250 000 invånare

Tillhandahåller kunskap, utbildningar och konferenser inom respektive ansvarsområde

Ingår i regionala och nationella nätverk

Omvärldsbevakar och sprider information och kunskap

Samordnar och driver nätverk inom strategiska områden och för att stötta olika professioner och verksamheter

Samverkar med och stöttar civila samhället

Delmål 1; Utbildningsnivån och det livslånga lärandet ska öka och bli mer jämlik och jämställd

Hälsa, lärande, utbildning och tillgång till arbete påverkar i hög grad människors livskvalitet. För att nå en god livssituation är det viktigt att det regionala stödet bidrar till att de insatser som ges säkerställer en mer jämlik och jämställd utbildning.

De regionala insatserna kommer:

- Bidra till att eleverna klarar grundskolan med godkända betyg
- Bidra till att ungdomarna fullgör gymnasieutbildning
- Bidra till att fler ungdomar, 17-24 år, återvänder till studier eller kommer i arbete
- Tillgängliggöra utbildning för vuxna som möter länets kompetensförsörjningsbehov och bidrar till en jämlik utbildningsnivå och individens utveckling

Delmål 2; Levnadsvanor som påverkar hälsan positivt ska öka i omfattning och bli mer jämlika och jämställda

För att förbättra befolkningens hälsa krävs insatser inom en mängd olika samhällsområden och på olika arenor. För att säkerställa att åtgärderna blir sektors- och åtgärdsövergripande har de föreslagna insatserna fördelats på sex olika arenor

Arena: Boende och närmiljö

- Förbättrade förutsättningar för hälsofrämjande samhällsplanering på lokal och regional nivå
- Förbättra förutsättningarna för ett ökat socialt deltagande bland äldre
- Stöd till insatser för minskat riskbruk av alkohol
- Bidra till uppbyggnad av volontärverksamhet för stöd och information till en bättre hälsa

Arena: Fritid och kultur

- Bidra till fler alkohol- och tobaksfria insatser och sammanhang
- Bidra till ökad fysisk aktivitet och mer hälsosamma matvanor
- Bidra till likvärdiga möjligheter till fritidsaktiviteter och friluftsliv

Arena: Skola och utbildning

- Stöd till hälsofrämjande skolutveckling
- Öka kunskaperna om levnadsvanor bland vårdstuderande på universitet samt andra vuxenutbildningar
- Alkohol- och tobakspreventiva insatser
- Erbjuder lättillgänglig hälsoinformation

Arena: Arbete och försörjning

- Förebyggande insatser i samverkan med arbetsmarknadens parter
- Öka kunskaperna om hälsofrämjande och förebyggande arbete hos arbetsmarknadens parter
- Hälsofrämjande och förebyggande insatser för anställda

Arena: Omsorg samt hälso- och sjukvård

- Stödjande system för hälsofrämjande insatser, förebyggande vård och behandling
- Förstärkt tidigt stöd till sårbara grupper/ riskgrupper
- Förstärkning av befolkningsinriktade insatser för att främja hälsa
- Digitala lösningar som främjar hälsan
- Resurs och kompetensförstärkning för att främja hälsosamma matvanor

Arenaövergripande:

- Hälsosam mat serveras inom offentliga verksamheter
- Förstärkt tidigt stöd till sårbara grupper
- Omställning till mer hälsofrämjande system av vård, skola och omsorg
- Befolkningens levnadsvanor förbättras genom medskapande processer i dialog med berörda befolkningsgrupper

Delmål 3; Normer och värderingar som främjar en bättre och mer jämlik och jämställd folkhälsa

Insatserna ska säkerställa att grundläggande rättigheter tillgodoses och att ingen diskrimineras. Insatserna bör ha ett normreflekterande förhållningssätt vilket innebär att normer och värderingar synliggörs, utmanas och ifrågasätts med fokus på jämställdhet och jämlikhet. De regionala insatserna kommer att inriktas på:

- Att sprida kunskap om demokratiska värderingar
- Stöd för att aktivt förebygga diskriminering ur ett intersektionellt perspektiv
- Kompetensstöd som underlättar genomförandet av normreflekterande analyser
- Att stöd som ges skapar ökad delaktighet med målgrupperna
- Stöd i att synliggöra att könsnormer alltid behöver granskas, utmanas och ifrågasättas
- Insatser som bidrar till mer jämlik välfärdsservice – gör jämlikt gör skillnad
- Insatser som bidrar till mer jämställda villkor och förutsättningar i Norrbotten
- Intersektionalitet är ett analytiskt perspektiv som vill uppmärksamma hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls i samspel mellan bland annat kön, funktionsnedsättning, etnicitet, ålder, klass.

Delmål 4; Alla kommuner och regionala företrädare arbetar systematiskt med folkhälsa

De regionala insatserna kommer att inriktas på:

- Samordnade regionala insatser som bidrar till ett mer systematiskt folkhälsoarbete på lokal och regional nivå
- Erbjuder lokala insatser såsom processtöd för strategiskt folkhälsoarbete, dataunderlag och analysstöd
- Erbjuder sektors- och organisationsövergripande utbildningar för en jämlik och jämställd offentlig förvaltning.

På gång

- Implementeringen av Folkhälsostrategin och den Regionala handlingsplanen är påbörjad.
- Framtagande av verksamhetsplan
- Hitta en gemensam regional nivå som går att kvalitetssäkra och följa upp.
- Folkhälsokonferens den 18 september
- Framtagande av introduktionsutbildning

På gång

Gemensamma satsningar sker redan.

- Hälsoskolan med fokus på att främja barn och ungas hälsa och lärande genom systematiskt arbete på lokal och regional nivå, utvecklingsarbetet ”
- På väg mot jämställda och attraktiva kommuner”,
- Arbeten inom psykisk hälsa samt inom
- Kompetensförsörjning.

Tack!

